

Motion till riksdagen 2012/13:Ub397

av Mikael Oscarsson (KD)

Forsmarks skola och andra riksinternat

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla möjligheterna att inrätta riksrekryterande utbildningar i sådana fall där det finns ett tydligt och väl dokumenterat arbetsmarknadsbehov och ett nationellt intresse.

Motivering

I samband med den nya gymnasiereformen gjordes vissa förändringar kring riksintag som varit olyckliga för ett par riksgymnasier – Forsmarks skola i norra Uppland och Sjöbefälsutbildningen vid Strömstads Gymnasium. Reformen gör nämligen en tydlig åtskillnad mellan å ena sidan högskoleförberedande program och å andra sidan yrkesprogram. Enligt lagstiftningen kan riksrekrytering numera endast beslutas för yrkesprogram samt estetisk spetsutbildning.

Forsmarks skola är en kommunal skola med Östhammars kommun som huvudman, som sedan starten 1987 har drivits i entreprenadform av Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA). Fram till i september 2011 var skolan landets enda naturvetenskapliga gymnasium med nationellt intag med inriktningen energiteknik. Skolan har under åren utexaminerat omkring 17550 elever.

Kvaliteten på utbildningen är mycket hög, och de examinerade elevernas medelpoäng våren 2011 uppgick till 3 125 poäng jämfört med ett nationellt programs 2 500 poäng. Skolan har fått mycket goda betyg i en granskning av Skolverket 2008 och av Skolinspektionen 2011.

Skolan har haft en högskolebehörighets- och examinationsgrad på över 97 procent, vilket är bland de högsta i Sverige. Under läsåret 2010/11 var den till och med hela 100 procent!

Fel! Okänt namn på

I och med gymnasiereformen var skolan tvungen att ansöka om nytt tillstånd för riksintag – en ansökan Skolverket avslag. Detta beslut äventyrar nu hela skolans existens, då ca 90 procent av eleverna kommer från kommuner utanför lägeskommunen. Visserligen kan ungdomarna fortfarande söka utbildningen, men utan tillstånd för nationellt intag går skolan miste om stora summor för varje elev. Dessutom får eleverna inte rätt till inackorderingstillägget, vilket gör att flertalet familjer inte kommer att ha ekonomiska möjligheter att skicka sina ungdomar till Forsmarks skola.

Ledningen vid Forsmarks skola är kritisk till att lagstiftningen och efterföljande förordningar inte tillräckligt tydligt klargör vad som krävs för att få nationellt intag på en högskoleförberedande utbildning. Skolverket har inte heller under ansökningsprocessen gett utrymme för någon dialog, trots att såväl lagstiftningen som förordningen är ny och de därmed borde ge tydligare vägledning kring förändringarna.

Det allvarliga med Skolverkets avslag är inte minst att man därmed stänger ute sökanden med sämre ekonomiska förutsättningar från andra orter i Sverige, genom att rätten till inackordering faller bort för de elever som verkligen behövs i energisektorn.

I regeringens proposition nämns att de behov som framgent kommer att finnas av att kunna inrätta riksrekryterande utbildningar bedömdes kunna gälla sådana fall där det finns ett tydligt och väl dokumenterat arbetsmarknadsbehov och ett nationellt intresse, men som inte kan tillgodoses på annat sätt än genom riksrekrytering.

Behovet av energiteknisk kompetens är vidare omfattande på den efterföljande arbetsmarknaden, och Forsmarks skola är så placerad att det möjliggör en utbildning mot bland annat kärnenergiteknik som självklart inte är möjlig var som helst i landet. Forsmarks Kraftgrupp AB – med tre kärnkraftsreaktorer – är lokaliserat till Forsmark, liksom Kärnkraftssäkerhet och Utbildning AB (KSU) och Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB).

I närheten finns, i Älvkarleby, Vattenfall utveckling och, i Uppsala, Vattenfall värme samt Uppsala universitet. Forsmarks skola är en integrerad avdelning i FKA och har därför ett naturligt samarbete med företag och bransch. Sammantaget innebär detta att det finns mycket kunnande inom energiområdet i närheten och goda möjligheter för eleverna att under utbildningen dra fördel av detta.

Stora pensionsavgångar under de kommande åren kräver dessutom ny kompetens. Forsmarks skola har varit en helt central aktör i detta avseende, både genom att utbilda elever med mycket god grund för vidareutbildning samt att skolan själv kunnat ge yrkesförberedande grund inom området genom ett fjärde företagsinternt tekniskt påbyggnadsår. Vattenfall och branschorganisationen Svensk Energi har tydligt uttryckt behovet av den utbildning som bedrivs vid Forsmarks skola.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag på hur riksintag kan lösas på det sätt som propositionen talar om när det gäller att kunna inrätta riksrekryterande utbildningar i sådana fall där det finns ett tydligt och väl dokumenterat arbetsmarknadsbehov och ett nationellt intresse, och där utbildningen inte kan tillgodoses på annat sätt än genom riksrekrytering.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 26 september 2012

Mikael Oscarsson (KD)